

Dosarul nr.2ra-1106/20

Prima instanță - Judecătoria Edineț, sediul Briceni (jud. : P. Dolghieri)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Bălți (jud. : S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎN C H E I E R E

9 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dornean Leonid, reprezentat de avocatul Țurcanu Igor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dornean Leonid împotriva Inspectoratului de Poliție Edineț, Colesnic Victor și Ministerul Justiției privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 4 februarie 2020 prin care s-a respins apelul declarat de Dornean Leonid și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 septembrie 2019,

c o n s t a t ă :

La 16 ianuarie 2019, Leonid Dornean s-a adresat în instanță cu cererea de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție Edineț și Colesnic Victor, pe parcurs concretizată prin care a solicitat încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Edineț a sumei de 5900 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul cauzei contravenționale, suma de 796 lei cu titlu de cheltuieli pentru transport, suma de 130 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea xerocopiilor, suma de 38 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 21 februarie 2018 agentul constatator al IP Edineț, Colesnic Victor prin ordonanța privind pornirea procesului contravențional, a constatat, că la 12 februarie 2018, aproximativ la ora 09⁴⁵, Plîngău Alexandru, având calitatea de reclamant în cadrul procesului de judecată la judecătoria Edineț, sediul Central, la faza de audiere a fost calomniat de către Dornean Leonid.

Ulterior, Colesnic Victor, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț pe caz contravențional l-a recunoscut pe Dornean Leonid, în calitate de bănuț în cauza contravențională.

La 26 februarie 2018, agentul constatator Colesnic Victor, a stabilit comiterea faptei ilicite de către Dornean Leonid în baza art. 70 Cod Contravențional, exprimată prin răspândirea cu bună știință a unor scorniri mincinoase ce defăimează o altă persoană,

însoțită de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave ori soldată cu urmări grave.

La 27 februarie 2018, Inspectoratul de Poliție Edineț a expediat lui Dornean Leonid, ordonanța de pornire procesului contravențional din 21 februarie 2018, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț pe caz contravențional din 26 februarie 2018, procesul-verbal de aducere la cunoștință și de explicare a contravenientului a drepturilor și obligațiilor și copia procesului verbal nr. MAI 03972119 din 26 februarie 2018.

La 14 martie 2018 a contestat procesul-verbal de contravenție nr. MAI 03972119 din 26 februarie 2018.

Prin hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Briceni din 16 iulie 2018 a fost încetat procesul contravențional, pornit în privința lui Dornean Leonid în baza art. 70 Cod Contravențional, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2018.

Agentul constatator Colesnic Victor din cadrul Inspectoratului de Poliție Edineț a examinat plângerea lui Plîngău Alexandru.

Astfel, la examinarea plîngerii agentul constatator nu a respectat drepturile persoanei în privința căruia a fost pornit proces contravențional, prevăzute de art. 384 Cod Contravențional și anume: dreptul la apărare, să cunoască fapta imputată, să fie audiat în prezența apărătorului, să ia cunoștință cu materialele din dosar, să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constatator, să solicite consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal.

Neavând avizul de recepție care ar confirma recepționarea citării - scrisorii nr.1179 din 21 februarie 2018 de către Dornean Leonid, agentul constatator a emis decizia, prin care Dornean Leonid a fost recunoscut vinovat pe art. 70 CC RM, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă mărime de 72 u.c. în sumă de 3600 lei.

Agentul constatator Colesnic Victor, în cadrul examinării cauzei contravenționale a încălcat prevederile Codului Contravențional, și nu a expediat în adresa lui Dornean Leonid, copia ordonanței privind pornirea procesului contravențional din 21 februarie 2018 și nu i-a explicat drepturile și obligațiunile, inclusiv și dreptul de a contesta această ordonanță în termen de 15 zile.

Totodată, reclamantul a invocat că, în cadrul examinării cauzei contravenționale a suportat cheltuieli de asistenta juridică, dovedite prin bonurile de plată din 11 ianuarie 2019 în sumă de 2800 lei.

La fel și cheltuieli de transport, pentru fiecare zi de deplasare, începând cu data de 23 februarie 2018 și până la 28 decembrie 2018 în sumă de 596 lei.

Consideră reclamantul că, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală Inspectoratului de Poliție Edineț, care pe parcursul examinării cauzei contravenționale nu a respectat prevederile Codului Contravențional a suferit prejudicii materiale și morale.

Procesul contravențional ilegal a cauzat reclamantului suferințe psihice, care s-au manifestat prin stare de frustrare, stres și revoltă.

Reclamantul a suferit retrairi, prin citarea la organele de drept, prin faptul că, în procesul de judecare a cauzei civile, a dat declarații adevărate, care corespund cu realitatea și, în rezultatul mărturiilor a fost pornit un dosar contravențional.

Prin acțiunile organelor de urmărire penală i-a fost lezată demnitatea și reputația reclamantului, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu moral considerabil.

Prin hotărârea judecătoria Edineț, sediul Briceni din 17 septembrie 2019 acțiunea înaintată de Dornean Leonid către Inspectoratul de Poliție Edineț și Victor Colesnic

privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a conchis că, în speță nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 3 și 6 al Legii nr. 1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

Astfel, instanța a reținut că, reclamantul nu dispune de dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului cauzat în legătura cu acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală în sensul art. 2 al legii nr. 1545, deoarece lipsește temeiul legal de reparare a prejudiciului moral.

La fel, acțiunea lui Dornean Leonid nu cade nici sub incidența prevederilor prevăzute de art. 1405 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 octombrie 2019, Dornean Leonid a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 septembrie 2019 solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 4 februarie 2020 a fost respins apelul declarat de Dornean Leonid și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 septembrie 2019.

La 15 iunie 2020, Dornean Leonid reprezentat de avocatul Țurcanu Igor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 4 februarie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 septembrie 2019 și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Recurentul și-a întemeiat în drept cerere de recurs în temeiul art. 432, alin.(2) lit. a), alin.(4) din Codul de procedură civilă.

În motivare a invocat că, nu este cu de acord soluția instanțelor ierarhic inferioare, concluziile instanței fiind eronate, aprecierea probelor de către instanța de judecată a fost arbitrară, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor sale.

Recurentul consideră că în speță este aplicabil art. 3 alin.(1) lit. c) din Legea 1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată și art. 1422 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Examinând cauza instanțele inferioare au neglijat probele doveditoare cu referire la pretenția de încasare a prejudiciului moral și astfel, decizia instanței de apel este nemotivată.

În opinia recurentului instanța de apel nu a examinat corect pricina și nu a dat o apreciere justă probelor administrate în cadrul judecării cauzei în fond, iar decizia instanței de apel relevă o insuficientă analiză a probatoriului administrat în cauză ce a condus la reținerea unei situații de fapt inexacte.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 4 februarie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recurentul a invocat că decizia motivată a instanței de apel a recepționat-o la 14 aprilie 2020 (f.d.200)

Cererea de recurs a fost declarată la 15 iunie 2020, respectiv în termenul prevăzut

de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 6 iulie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționată la 9 iulie 2020, potrivit avizelor de recepție (f. d. 219-221).

Până la data examinării recursului, intimații referință nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs

pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Dornean Leonid, reprezentat de avocatul Țurcanu Igor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Dornean Leonid, reprezentat de avocatul Țurcanu Igor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru